

**< Ebooks 2014 - Beyond the Ebook>
< Roberts G06 Sir Ambrose Fleming Lecture Theatre,
University College London, Londýn, Velká Británie>
<08. 05. 2014 – 08. 05. 2014>**

Účastník:

<Jméno><Příjmení>, [<Jan><Kolátor>, <vedoucí oddělení 53>]

<datum zpracování: červenec 2014>

1. Účel cesty : Účast na konferenci Ebooks 2014 – Beyond the Ebook, která se konala ve dnech 8. 5. 2014 v Londýně. Za NTK se zúčastnil Jan Kolátor. Účelem cesty bylo seznámení se s mezinárodní situací na poli elektronických knih a zpřístupňování elektronických textů anglickými knihovnami, především s praxí akademických knihoven.

2. Časový průběh cesty : 7.5.2014 – přílet do Londýna
8.5.2014 – Konference Ebooks 2014
8.5.2014 – odlet z Londýna

3. Průběh navštívené akce/jednání: Konferenci hostila University College London, šlo o jednodenní akci, kde příspěvky všech přednášejících byly nahrávány a konference byla ukončena panelovou diskusí. V úvodu byl připomenut fakt, že podle amerického výzkumu se elektronické knihy se již staly plně akceptovaným formátem jak pro publikování, tak pro čtenáře a knihovny. Na konferenci byla akcentována hlavně tato témata:

- Vznik nových eknih při procesu čtení eknih a jejich čtenáři vrámci vznikajících sociálních sítí navázaných na čtení nového formátu.
- Agregování eknih knihovnami a nové modely licencování a tvorby cen.
- Nové nástroje obohacení eknih o osobní workflow nebo o napojení na různé elektronické výukové kurzy.
- Publikování eknih jako příležitost pro knihovny nabídnout nové služby a publikovat své aktivity využitím tohoto kanálu.

Zásadní byla přednáška The future of academic publishing: continuity or discontinuity? V níž Stephan Pinfield z Sheffieldské University informačních studií poukázal na masivní zavádění eknih do procesu vzdělávání, čímž se v globálním měřítku otevírá vzdělávání pro široké množství studentů. Nutné je dle něj dodržet zásady otevřenosti a to nejen zdrojů samotných ale i softwarových nástrojů, které se na práci se zdroji používají. Technologickými trendy pro nejbližší roky jsou dle něj šíření informací po specializovaných sociálních sítích, mobilita řešení, cloud, vliv. Misi universit v tomto prostředí je nejen podle důležitosti - učit, přesahovat své limity, publikovat a zkoumat.

V přednášce Reaching readers: content and community Alistair Horne mluvil o zásadní změně v samotném procesu publikování kde akademičtí nakladatelé/vydavatelé se musí od samotného publikování přeorientovat na **proces garantování kvality**.

Akademici jsou pak soudci kvality toho co za informace je publikováno a sdíleno.

Když byl při přednášce zmiňován OA model, vždy šlo již o zaběhnutý standard, který je rovnocenným řešením k klasickému modelu a jehož výhodou je snižování kritérií a bariér pro vstup nového subjektu na trh.

Dalším fenoménem je navýšení počtu co-publikování což je následek vědecké práce s využitím sociálních sítí.

Zajímavým konkrétním příkladem přístupu k novému paradigmatu publikování a vzdělávání byl příklad Cambridge University kde Alistair Horne prezentoval ucelenou strategii university na publikování a život v digitálním prostředí. Prezentován byl univerzitní blog, twitter, webináře, vlastní vyvíjený nástroj (cambridgeenglishteachers.org) pro komunikaci učitelů angličtiny, sdílení jejich podkladů a poznatků. Problémem pro využití sociálních sítí pro univerzitní potřeby je jejich vlastnění někým jiným což neumožňuje informace zde vznikající archivovat. Připravuje se nový model sociální sítě kde obsah bude veřejný a její financování bude z veřejných zdrojů. A to především formou nabízení obsahu (webináře, přednášky,

atd.). Hlavním cílem je zaměření na služby univerzity a její vztahy s uživateli mnohem více než na publikování. Příkladem komunikace je kupříkladu proces dotazování nakladatelů svých čtenářů, které knihy by měli znovu vydat.

V další přednášce Nicky Whitsed prezentoval MOOOC, což je masivní otevřený kurz přístupný online. Byly prezentovány zkušenosti s tímto nástrojem a i jinými, kupříkladu s experimentem Amazonu s učebnicemi přístupnými zdarma, nebo s prostupností online kurzů kde kurzy standardně dokončuje 15% účastníků.

V přednášce Building communities and bundling content byla hlavním tématem možnost tvorby obsahu nových eknih ve spolupráci s čtenáři a to již vyzkoušený model publikování knihy po kapitolách, či spoluautorství čtenářů na vývoji obsahu, tyto postupy jsou zajímavé ale vhodné spíše pro beletrii.

V přednášce o JISC Collection byla prezentována zkušenost šesti akademických knihoven s pilotním projektem z let 2012-2013 na sdílený nákup elektronických knih pro půjčování. Byly prezentovány problémy s rozdíly mezi universitami a vyjednáváním o ceně. Některé knihovny chtěly koupit knihu do každé univerzity, některé pouze 2-3 exempláře pro 6 knihoven. V závěru padl názor, že zásadním přínosem kromě ušetřených prostředků bylo snížení počtu nákupu knih které pak nikdo nečte. Procento čtených knih se dostalo na 98%, zatímco předtím dosahoval asi 35%.

Diskutujícími v panelové diskusi byli odborníci na akademické publikování v knihovním sektoru a v sektoru vzdělávání, experti na strategie digitálního publikování, elearningové společnosti a nové formy financování.

4. Závěry/shrnutí : Prezentované zkušenosti s eknihami v akademickém prostředí ukazují na nutnost přizpůsobit celé workflow pulikování a následného půjčování eknih novým technologiím a to i v prostředí které má více prostředků na akvizici než NTK. Zásadní je promyšlená koncepce a spolupráce institucí s podobným zaměřením/uživatelským prostředím. Autor této zprávy předpokládá, že vývoj v problematice bude v ČR, ve srovnání se stavem v universitách v UK, obdobný se zpožděním 1-2 let.

5. Dokumentace : Video-přednášky jednotlivých prezentací naleznete na <http://river-valley.zeeba.tv/conferences/ebooks-2014>

Program konference se nachází zde

http://www.ucl.ac.uk/dis/conferences/Ebooks_programme_6.doc

6. Anotace ZC : Konference Ebooks 2014 - Beyond the Ebook se odehrávala v Roberts G06 Sir Ambrose Fleming Lecture Theatre na University College London a to 08. 07. 2014. Za NTK byl přítomen Jan Kolátor, který se problematikou elektronických knih a jejich půjčování v NTK zabývá. Poznatky anglických vysokých škol jsou sice odlišné množstvím prostředků, které vynakládají v této oblasti, ale jejich zkušenosti s kolaborativním nákupem elektronických knih, publikováním v knihovnách a chováním vysokých škol a jejich knihoven na sociálních sítích jsou aplikovatelné i v prostředí CHemTK.